

Geografia 5

Karty pracy –kto ma w dzienniku BZ czyli Brak Zadania- proszę przesłać.

Pamiętajcie, że zbliża się wystawianie ocen i taki wpis BZ działa niekorzystnie na waszą ocenę.

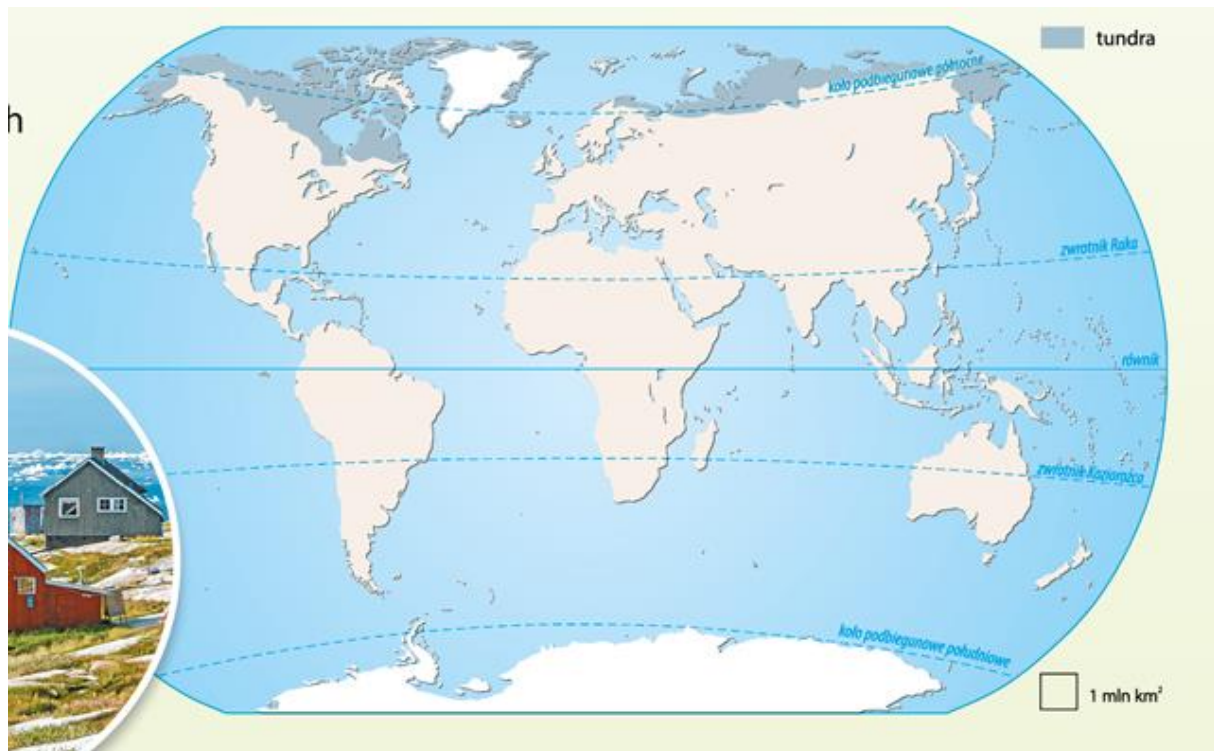
Cel: poznanie warunków panujących w strefie krajobrazowej tundry.

NaCoBeZu:

- uczeń zna obszary występowania tundry na świecie;
- uczeń zna wybrane gatunki roślin i zwierząt typowe dla tundry
- uczeń potrafi omówić warunki klimatyczne panujące w tundrze
- uczeń umie omówić główne zajęcia i źródła dochodów ludzi żyjących w tej strefie krajobrazowej

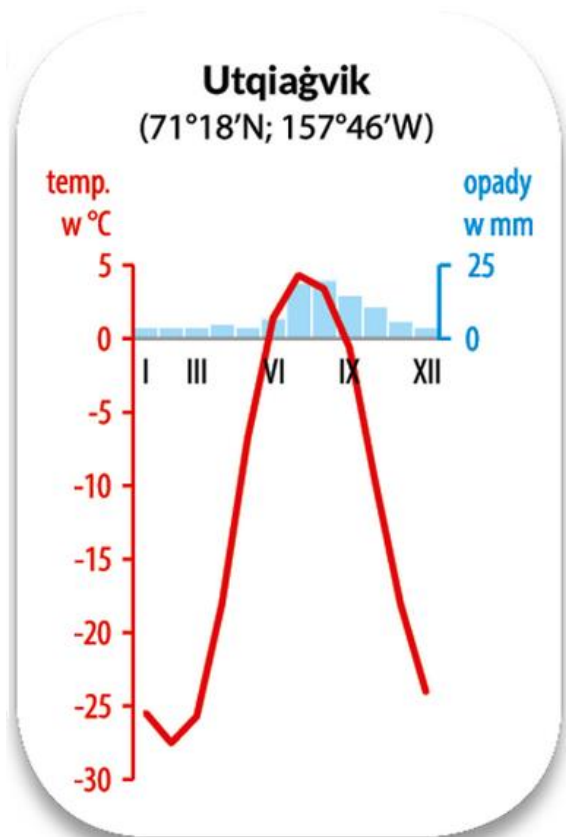
Temat: Tundra.

Arktyczna tundra od południa graniczy ze strefą lasów iglastych – tajgą, od północy zaś z pustynią lodową. Tundra to otwarta, bezdrzewna przestrzeń porośnięta jedynie małymi roślinami, mchem i porostami. Tundra występuje na obszarach, na które dociera niewielka ilość promieniowania słonecznego.

Podczas krótkiego lata, mimo że dni są długie, a na obszarach położonych na północ od koła podbiegunowego panuje nawet dzień polarny, Słońce znajduje się na tyle nisko nad

horyzontem, że bardzo słabo ogrzewa powierzchnię Ziemi. To dlatego średnia temperatura najcieplejszego miesiąca rzadko przekracza 10°C. Zimy są mroźne i śnieżne.

Widzimy na klimatogramie, że opady występują przez cały rok i właściwie w miesiącach letnich jest ich więcej. Pamiętajcie, że opady przy ujemnej temperaturze to śnieg, więc przybywa wtedy pokrywy lodowej.

Zobacz, że temperatura ujemna dominuje, tylko w miesiącach letnich od czerwca do września wzrasta i przekracza 0°C, a na ok 3 tygodnie wzrasta nawet do 10°C i to jest wtedy lato.

Przez większą część roku ziemia jest zamrożona, a podczas krótkiego lata rozmarza tylko do pewnej głębokości. Podziemny lód uniemożliwia wsiąkanie wody, w wyniku czego, podobnie jak w tajdze, powstają rozlewiska i bagna.

Tundrę porastają m.in. karłowate brzozy i wierzby

Występują niewielkie krzewinki, m.in. brzoza karłowata i wierzba polarna (pierwsza rzadko przekracza 1 m wysokości, druga osiąga 10 cm), a także borówki. Towarzyszą im turzyce, czyli ostre trawy przystosowane do życia na podmokłych obszarach, oraz mchy i porosty.

ZWIERZĘTA TUNDRY

wilki

leming

pardwa

piźmowół

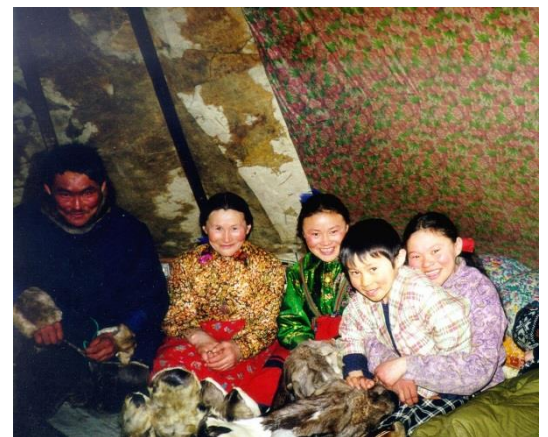

renifery

Ludność. Północną część Rosji zamieszkują ludy syberyjskie – Nieńcy i Czucze, w Europie – na Półwyspie Skandynawskim i Półwyspie Kolskim – żyją Saamowie (zwani Lapończykami), a w północnej Kanadzie, na Alasce i Grenlandii – Innuici. Rdzenni mieszkańcy Arktyki od czasu osiedlenia się na tych terenach żyli w pewnym odosobnieniu od innych grup. Musieli sami zapewniać sobie pożywienie, ubranie, schronienie. Obecnie rozwój technologii sprawił, że mają większy kontakt z cywilizowanym światem, psie zaprzęgi zamienili na nowoczesne skutery śnieżne, a ich dzieci uczęszczają do szkół. W dalszym ciągu łowią ryby i zajmują się pasterstwem (hodują renifery). Coraz częściej ich źródłem utrzymania stają się dochody z rękodzieła (rzeźbiarstwa, obróbki skór, plecionek) i turystyki.

Nieńcy

Czucze

Innuici

Saamowie (Lapończycy)

Ludność tundry już nie mieszka w igloo tylko w zwykłych domach.

Notatka do zeszytu:

1. Tundra to zbiorowisko roślin i zwierząt występujące w strefie klimatów okołobiegunowych.
2. Na sporym terenie tundry występują dni i noce polarne.
3. Roślinność to mchy i porosty.
4. Zwierzęta : renifery, lisy polarne, lemingi, sowa śnieżna, woły pizmowe.
5. Ludność
  - a) Nieńcy i Czukcze (Rosja)
  - b) Saamowie (Skandynawia)
  - c) Innuici (Grenlandia, Kanada)

Pozdrawiam

Iza Wróblewska